

KINNITATUD

11.10.2023 dir kk nr PK-1-2/23-19

PÕLVA KOOLI ÕPPEKAVA

Põlva Kooli õppekava üldosa

SISUKORD

1. Kooli väärtused ja eripära	4
1.1. Kooli väärtused	4
1.2. Kooli eripära	4
2. Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid	5
2.1. Põlva Kooli kasvatuslikud ja õpetuslikud üldeesmärgid	5
2.2. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted	6
2.3. Põhikooli sihiseade lihtsustatud õppes	7
3. Valdkondadesisesed ja - ülesed lõiminguvõimalused	8
3.1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus	8
3.2. Lõimingu põhimõtted ja õppekava läbivad teemad	9
4. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted	10
4.1. Üldpädevus	10
4.2. Põlva Kooli õpilastes arendatavad üldpädevused ja nende kujundamise võimalused	10
5. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted	13
6. Õppekorraldus, sh õppe korraldamise viisid	22
6.1. Õppekorralduse üldpõhimõtted	22
6.2. Õppesuunad III kooliastmes	24
6.3. Tunnijaotusplaan	27
7. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline	31
8. Liikluskasvatus	31
9. Loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused III kooliastmes	32
10. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus. Hindamise, täiendava õppetööle jätmise, järgmisse klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise täpsustatud tingimused ja kord	33
10.1. Hindamise põhimõtted	33
10.2. Hindamise tingimused ja kord ning hinnetest teavitamine	33
10.3. Kujundav hindamine	34
10.4. Sõnaline hindamine	35
10.5. Õpilaste hindamise kriteeriumid	35
10.6. Õppimist toetav hindamine	37
10.7. Tasemehindamine ja tasemetööd	37
10.8. Kokkuvõttev hindamine	38
10.9. Käitumise hindamine	39
10.10. Hoolsuse hindamine	39
10.11. Põhikooli lõpetamine	40
11. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord	40
11.1. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted	40
11.2. Õpilastele vajaliku toe väljaselgitamine	42

11.3. Tugimeetmete valik ja rakendamine	43
11.4. Kooli poolt määratud üldine tugi	43
11.5. Koolivälise nõustamismeeskonna poolt soovitatud tugi	44
11.6. Tugimeetmete valik ja rakendamine	45
11.7. Erisused tasemetööde ja põhikooli lõpueksamite sooritamisel	47
12. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine	47
13. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	49
14. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	49
15. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	50
Rakendussätted	50

1. Kooli väärtused ja eripära

1.1. Kooli väärtused

- 1.1.1. Põlva Kool on turvaline, tänapäevane kool, kus on loodud võimalused prima hariduse saamiseks. Koolis väärtustatakse õpilase individuaalsust, loovust, tervislikke eluviise, ettevõtlikkust ja positiivset ellusuhtumist.
- 1.1.2. Põlva Koolis on väärtusi toetav lõimitud ainealane õppe- ja kasvatustöö, kus arvestatakse erinevate huvide, sotsiaalse ning kultuurilise taustaga õpilaste vajadusi, tehakse koostööd vanemate ja kogukonnaga. Kantakse edasi paikkonna traditsioone.
- 1.1.3. Kooli põhiväärtused:
  - (a) Koostöö – koostöö õpilaste, õpetajate, koolitöötajate ja vanemate vahel, tähtis on iga liikme panus.
  - (b) Avatus – oleme sallivad ja arvestame erinevustega, innustume uutest ideedest ja loome kooli traditsioonid ning hoiame neid.
  - (c) Austus – väärtustame nii ennast kui teisi ning ümbritsevat keskkonda ja kultuuri.
  - (d) Positiivsus – suhtume ellu entusiastlikult, oleme ettevõtlikud ja väärtustame tervislikke eluviise.
  - (e) Järjepidevus ja vastutus – püstitame eesmärgid ja vastutame nende täideviimise eest.

1.2. Kooli eripära

- 1.2.1. Põlva Kool asub looduslikult ja kultuuriliselt mitmekesises piirkonnas. Asukoha eelistustest ja Põlvamaa tunnuslausel „Põlvamaa- rohelisem elu“ tulenevalt pööratakse suurt rõhku looduse tundmaõppimisele, pärimuskultuurile, ettevõtlikkusele ning terviseedendusele.
- 1.2.2. Koolis tegutsevad looduseringid ning viiakse läbi õuesõpet, mille eesmärgiks on õppeainete lõimimine läbi aktiivsete välitegevuste erinevatele vanuserühmadele ning kooliastmetele. Lähtuvalt Põlva valla tunnuslausel „Põlva- parim paik põlvest põlve“ õpitakse koolis võru keelt ja kultuuri, mille õppimine annab õpilastele teadmisi võru keele ja kultuuriloo, oma kodupaiga ja –kihelkonna kohta, suurendab austust varasemate põlvkondade kogemuste vastu ja vastutustunnet oma kodupaiga tuleviku suhtes ning aitab kaasa võru keele ja kultuuri säilitamisele. Oluline on arendada noorema põlvkonna oskust kohalikku keelt kuulata, kõnelda, lugeda ja kirjutada.
- 1.2.3. Pärimuskultuuri õpetamisel tähtsustub muusikaline tegevus. Koolis toimub koorilaul, pilliõpe, tegutsevad erinevad ansamblid ja puhkpilliorkester ning tegutseb rahvatantsuring. Õppekavas on peotantsu tunnid 1-3. klassile.
- 1.2.4. Koolis on tugeval järjel ka sporditegevus. Kehalist aktiivsust saavad õpilased arendada erinevates ringides, 2. ja 3. klassi õpilastel toimub ujumisõpetus. Kehalise kasvatuse tundides tegeletakse aktiivselt ka orienteerumise ja

suusatamisega, kuna kohalik mitmekesine maastik ja väga head võimalused on oskuste arenguks suurepärased.

- 1.2.5. I kooliastmes toimub jalgratturi koolitus, mille raames õpilased saavad taotleda jalgratturi juhiluba.
- 1.2.6. Koolis toimub ka maleõpetus, mille valdamine toetab õpilase loogilise mõtlemise arengut, tähelepanelikkust ja taiplikkust, kasvatab iseloomu, õpetab lahendama mitmesuguseid ülesandeid ning on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes.
- 1.2.7. Koolis toimuvad kõikide ainete ainenädalad, teemapäevad, projektipäevad ja koolisisesed olümpiaadid.
- 1.2.8. Esimeses klassis toimub kogu õppeaasta vältel tähetund, mis on jagatud viieks kursuseks. Iga kursus koosneb seitsmest tunnist, mida juhendavad erinevad õpetajad. Kursustel saavad õpilased algteadmised erinevatest valdkondadest. Arendatakse õpilase loovust ning innustatakse rohkem liikuma.
- 1.2.9. Neljandas klassis on üks tund nädalas valikaine, kus õpilane valib kolme õppeaine vahel: draamaõpe, programmeerimine ja loodus-robotika ning õpib seda ainet kogu õppeaasta vältel. II kooliastmes õpitakse majandusõpet. Koolis tegutsevad edukalt minifirmad.
- 1.2.10. Kolmandas kooliastmes (7.-9. klass) saab valida kolme õppesuuna vahel: reaal-, loodus- ja humanitaarsuuna. Kui õpilasel ei ole välja kujunenud kindlaid meelisaineid või -tegevusi, saab ta õppida üldklassis.

2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

2.1. Põlva Kooli kasvatuslikud ja õpetuslikud üldeesmärgid

- 2.1.1. Põlva Kool on muutustele avatud, arenev ja õppiv kool. Põlva Koolis on väärtustatud inimeste omavahelise suhtlemise kvaliteet, valmisolek meeskonnatööks, kolleegi töö ja arvamuste austamine ning igakülgne õpilaste arengu toetamine, loodusest hoolimine ja säästmine. Koolis väärtustatakse inimesi, kes otsivad probleemidele konstruktiivseid lahendusi, et seeläbi aidata kaasa kooli arengule ning luua eeldused õpilaste isiklike võimete avaldumiseks ja arenemiseks.
- 2.1.2. Põlva Kooli kasvatuslikud ja õpetuslikud üldeesmärgid vastavad sisuliselt RÕK üld- ja kooliastme pädevustele ja rõhuasetustele (RÕK § 2–4 ja 7–12).
- 2.1.3. Riikliku õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel.
- 2.1.4. Oma sisult eeldab pädevuste kujundamine nii kooli kasvatuslike kui ka õppeeesmärkide täitmist. Seetõttu käsitletakse õpetamist ja kasvatamist

õppekava koostamisel ja rakendamisel ühtse õppe-kasvatustsena, vastandamata üht külge teisele.

2.2. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted

2.2.1. Põlva Kool lähtub õpilaste väärtushinnangute kujundamisel RÕK alusväärtustest, väljendades sellega kooli kasvatuslikke üldesmäärke. Põhimõtet käsitletakse alljärgnevas tähendustes:

- (a) Inimese, isiksuse, iseenda väärtustamine. Väärtusgrupp hõlmab endast lugupidamise, enesearengu vajaduse, oma võimete ja oskuste tunnetamisvõime kujundamist õpilastes.
- (b) Oma lähedaste, pere, kooli, sõprade väärtustamine. Väärtusgrupp hõlmab tolerantsuse, empaatiavõime, vastutustundlikkuse, koostööoskuse kujundamist õpilastes.
- (c) Eesti, kodumaa, kodulinna, ühiskonna väärtustamine. Väärtusgrupp hõlmab patriotismi, ettevõtlikkuse, kodu- ja sünnikohaarmastuse, demokraatlike väärtuste kujundamist õpilastes.
- (d) Maailma mitmekesisuse, kõigi eluvormide, universumi väärtustamine. Väärtusgrupp hõlmab keskkonnahoidlikkuse, loodusarmastuse, tänapäevase maailmapildi kujundamist õpilases.

2.2.2. Õpetuslikud eesmärgid lähtuvad kooli õpetuslikust üldesmärgist anda Põlva õpilastele laiapõhjaline ettevalmistus edasiõppimiseks järgmises haridusetapis. Õppimist käsitletakse väljundipõhiselt, st omandatakse igapäevaelus toimetulekuks vajalikud teadmised, oskused, vilumused, väärtushoiakud ja -hinnangud, seejuures lähtutakse õpilase individuaalsusest. Tugev põhiharidus tagab eeldused integreeruda ühiskonda ning loob võimalused aidata kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

2.2.3. Õpetuslikud eesmärgid on nimetatud järgnevas alapunktides:

- (a) Aidata õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes, et tagada õpilase valmisolek õpinguteks järgmises haridusastmes ja elukestvaks õppeks.
- (b) Tagada õpilasele eakohane nende eripära arvestav tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng, et põhikooli lõpetajal kujuneks terviklik maailmapilt. Selleks tuleb süvendada õppetöös ainetevahelist lõimingut, kasutada õppetöö tõhustamiseks erinevaid projektitegevusi ja tähtsustada ka loovaineid (I ja II kooliastmes). Oluline rõhuasetus on seejuures õpioskuste kujundamisel ja arendamisel kõigis kooliastmetes.
- (c) Põhikooli lõpetaja suudab organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadus.

- (d) Põhikooli lõpuks omandab õpilane eesti keele tasemel, mis võimaldab tal edaspidi edukalt aru saada erinevate valdkondade tekstidest, samuti luua ise eale vastava tasemega tekste.
- (e) Põhikooli lõpuks suudab õpilane kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ja meetodeid, lahendades erinevaid ülesandeid erinevatest eluvaldkondadest. Selleks kasutatakse II ning III kooliastmes diferentseeritud matemaatikaõpet, et tagada õpetus vastavalt õpilase võimetele ja vajadustele.
- (f) Põhikooli lõpuks suudab õpilane leida internetist teda huvitavaid kogukondi; vajaduse korral algatab ise uue virtuaalse kogukonna ning loob sellele veebipõhise koostöökeskkonna.
- (g) Kasutab turvaliselt ja esteetiliselt virtuaalset identiteeti; kaitseb enda identiteeti, on ettevaatlik võõrastega virtuaalselt suheldes, hoidub kasutamast teiste inimeste identiteeti.

2.2.4. Põlva Kooli on oodatud õppima kõik Põlva valla kooliealised õpilased sõltumata tema erivajadusest (v.a toimetuleku õppekava järgi õppivad õpilased) ning neile pakutakse avatud ja arendavat õpikeskkonda. Õppe kavandamisel ja korraldamisel lähtutakse õpilase individuaalsetest vajadustest. Meie kool väärtustab kaasavat haridust. Kooli töötajad panustavad sellesse, et iga õpilane tunneks end koolis väärtusliku ja väärtustatuna, areneks ning kasvaks õnnelikuks inimeseks.

2.3. Põhikooli sihiseade lihtsustatud õppes

- 2.3.1. Lihtsustatud õppe sihiseade lähtub põhikooli riikliku õppekava üldosa §-s 3 sätestatust, arvestades seejuures lihtsustatud õppel õpilaste individuaalseid hariduslikke erivajadusi.
- 2.3.2. Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele.
- 2.3.3. Lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikest 7 koostatakse igale lihtsustatud õppe õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK). Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.
- 2.3.4. Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse minimaalselt, aga sel määral, et üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud.
- 2.3.5. Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust ja oskusi, et pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui ka erinevate täiskasvanutega. Taotletakse, et õpilastel kujuneksid teadmised,

oskused ja hoiakud, mis võimaldavad neil (vajaduse korral suunamise või abiga) jälgida, hinnata ning kohandada oma käitumist ja õpitegevust.

- 2.3.6. Väärtushoiakute kujundamisel taotletakse, et õpilane tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest, järgib üldlevinud väärtusi, määratleb end riigi kodanikuna.
- 2.3.7. Lihtsustatud õppel põhikooli lõpetaja on praktilist tööd väärtustav ja täiendus- ning kutseõppeks valmis olev ühiskonnaliige. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele isiksusteks, kes on motiveeritud jätkama õpinguid ja tulevad võimalikult iseseisvalt toime erinevates rollides: perekonnas, võimetekohasel töö ja avalikus elus.
- 2.3.8. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste kujunemist toetab järjepidev koostöö erinevate osaliste vahel. Tähtis on õpetajate, tugispetsialistide ja lastevanemate koostöö (ühised nõudmised, samalaadne abi jms). Vajaduse korral kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli, kohaliku omavalitsuse esindajaid jt.

3. Valdkondadesised ja - ülesed lõiminguvõimalused

3.1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

- 3.1.1. Põlva Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisel on kool lähtunud põhikooli riiklikust õppekavast (edaspidi RÕK). Õppekava koostamisel on täidetud kõiki RÕK nõudeid.
- 3.1.2. Õppekava koostamisel on arvestatud Põlva valla poolt koolile püstitatud ülesandeid ja Põlva haridustraditsioone.
- 3.1.3. Õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest. Sisus on rõhuasetus sellel, kuidas RÕK põhimõtteid koolis rakendatakse ja mis on meie kooli eripära. Tekstis on vajadusel viited RÕK vastavatele lõikudele.
- 3.1.4. Kooli õppekava üldosas esitatakse:
  - (a) Kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid, valdkonnasisesed ja-ülesed lõiminguvõimalused, üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate temade käsitlemise põhimõtted;
  - (b) õppekorraldus;
  - (c) õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
  - (d) III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted;
  - (e) õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
  - (f) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
  - (g) karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine;
  - (h) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus
  - (i) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

3.2. Lõimingu põhimõtted ja õppekava läbivad teemad

- 3.2.1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujundamist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töökava ja kooli üldtööplaani tasandil.
- 3.2.2. Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning asetades need reaalse elu konteksti aidatakse õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.
- 3.2.3. Lõimingu ja läbivate teemade rõhutamine õppekavas põhineb konstruktivistlikul õppimisteoorial, mille alusel õppijatel kujunevad uued teadmised ja mõisted eelnevale kogemusele, teadmistele ja mõistetele tuginedes.
- 3.2.4. Ainevaldkonna, aine ja klassi õppekava tasandil täpsustatakse lõimingu teemad, mõisted, meetodid, ideed ja ainepädevused, millele keskendudes õppeprotsess on organiseeritud.
- 3.2.5. Läbivate teemade käsitus RÕK-s kannab eelkõige koolihariduse ja reaalse elu tihedama seostamise eesmärki. Rõhuasetus on kaheksal teemal:
  - (a) keskkond ja jätkusuutlik areng;
  - (b) elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
  - (c) tehnoloogia ja innovatsioon;
  - (d) teabekeskkond;
  - (e) tervis ja ohutus;
  - (f) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
  - (g) kultuuriline identiteet;
  - (h) väärtused ja kõlblus.
- 3.2.6. Läbivate teemade õpetamise tasandid on RÕK-s välja toodud järgmiselt:
  - (a) õpikeskkonna korralduses;
  - (b) aineõppes – sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, aineteülesed, klassidevahelised ja ülekoolilised, koolide- ja rahvusvahelised projektid;
  - (c) valikainete valikul;
  - (d) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös;
  - (e) koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväline õppetegevus ja huviringide tegevus ning osalemine maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- 3.2.7. Koolis on rakendamisel trimestripõhiste lõimitud päevade, nädalate või õppekäikude ja ürituste süsteem. Lõimitud süsteem võimaldab omamoodi õpilaste ja õpetajate ühise õpilabori vormis rakendada erinevaid uue kooli

mudelite elemente: Huvitav Kool, Ettevõtlik Kool jne. Õpetajal on oma tundide ja muude õpilastega organiseeritud ettevõtmiste läbiviimisel loominguine vabadus. Ühisnõueteks on õpetamine õpilaste funktsionaalse lugemisoskuse tasemel, arendades aktiivõppe ja õpioskuste arendamise elemente.

- 3.2.8. Meie kooli eripäraks on teemapäevad ja/või teemanädalad, mis täidavad järgmisi funktsioone: arendavad õpilaste üldpädevusi erinevate valdkondade lõimumise kaudu; on reeglina seostatud kindlate temade käsitlemisega; võimalusel seotud tihedalt kooli ühe põhiväärtusega.

4. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

4.1. Üldpädevus

- 4.1.1. Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.
- 4.1.2. Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.
- 4.1.3. Pädevuste kujundamise eesmärk on moraalse, igasse inimesesse ning inim- ja looduskeskkonda austuse ja lugupidamisega suhtuva inimese kujunemise soodustamine. Pädevuste kaudu arendatakse aktiivseid, enesemotivatsiooniga ja ikka enam iseseisvuvaid õppijaid.
- 4.1.4. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

4.2. Põlva Kooli õpilastes arendatavad üldpädevused ja nende kujundamise võimalused

- 4.2.1. **Põlva kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingu ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Pädevust kujundavad tegevused:

- (a) omakultuuri väärtustamine (võro keele ja kultuuri viljelemine, rahvakalendri tähtpäevade tutvustamine, omakultuuripäevad);
- (b) osalemine Võro Instituudi ettevõtmistes (Uma Pido, murdevõistlus, ettelugemisvõistlus);

- (c) koostöö kooli- ja linnaraamatukoguga (jutuvestjate ja deklamaatorite konkursid, kohtumised kirjanikega);
- (d) projektides osalemine (sõpruskoolid, eTwinning, Erasmus, VEPA, KEAT jne);
- (e) osalemine koolikeskkonna kujundamisel;
- (f) osalemine koorides ja tantsuringides, laulu- ja tantsupidudel;
- (g) loomingu ja ilumeele väärtustamine (näituste, teatrite ja erinevate kultuuriürituste ühiskülastused).

4.2.2. **Sotsiaalne ja kodanikupädevus** - suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Pädevust kujundavad tegevused:

- (a) osalemine õpilasesinduse töös;
- (b) Põlva Avatud Noortekeskuse ettevõtmistes osalemine;
- (c) osalemine programmis „VEPA“ (käitumisoskuste mäng);
- (d) perepäevad;
- (e) koostööoskuse arendamine (ülekooolilised koostööpäevad, sõprusklassid).

4.2.3. **Enesemääratluspädevus** - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

Pädevust kujundavad tegevused:

- (a) kooli huviringide tegevus (näitering, laulukoorid, rahvatants, peotants, kandle- ja kellamängu ring, kooli orkester);
- (b) esinemisjulguse arendamine (etluskonkurss „Tahan sulle öelda“, „Jutuvestja“ konkurss, kooliraadio, kooli infoleht);
- (c) käitumine erinevas keskkonnas (kogunemised, ujula, staadion, õppeekskursioonid ja – käigud, koolilaager algklassidele);
- (d) esmaabi koolitus Punane Rist, Tean tulest, VEPA projekt;
- (e) kooli piima, leiva ja juur- ning puuvilja pakkumine.

4.2.4. **Õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

Pädevust kujundavad tegevused:

- (a) aktiivõppemeetodite kasutamine õppetundides;
- (b) uurimustööde ja referaatide koostamine ja esitlemine;
- (c) õppimisega seotud projektid (Känguru, NutiSport, MateTalgud, igakuine teemaviktoriin, digivahetund, Eduten);
- (d) osalemine olümpiaadidel, mälumängudes, viktoriinidel väljaspool kooli;
- (e) õpilaste suunamine ja juhendamine erinevate teabevahendite kasutamisel, teabes orienteerumisel ning selle kriitilisel kasutamisel.

4.2.5. **Suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Pädevust kujundavad tegevused:

- (a) emakeelt väärtustavate ettevõtmiste korraldamine (emakeelenädal, deklamaatorite konkurss, Jutuvestja konkurss);
- (b) võõrkeelte nädala korraldamine;
- (c) kooliüritustel ja väljaspool kooli esinemine (etlus, laulmine, näitering, pillimäng);
- (d) rahvusvahelistest projektidest osavõtmine;
- (e) õpilasvahetuse korraldamine;
- (f) sõpruskoolidega suhtlemine ja kohtumised.

4.2.6. **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Pädevust kujundavad tegevused:

- (a) õppekursioonide, väljasõitude, matkade korraldamine;
- (b) KIK projektides osalemine;
- (c) osavõtt matemaatikanädalast, NutiSpordist, Mate talgutest, Känguru ja Sudoku võistlustest;
- (d) õuesõpe, teadusring;
- (e) digiseadmete kasutamine, uue tehnoloogia eesmärgipärase kasutamise õpetamine.

4.2.7. **Ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis

peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust.

Pädevust kujundavad tegevused:

- (a) erinevates ettevõtmistes osalemine (õpilasesindus, õpilasfirmad, koolilaadad, perepäevad, ülekoolilised koostööpäevad, ettevõtlusmärg);
- (b) õppekäikude korraldamine erinevatesse ettevõtetesse.

4.2.8. **Digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Pädevust kujundavad tegevused:

- (a) kaasaegsete IKT-vahendite kasutamine õppetöös ja suhtluses;
- (b) digiõpikute kasutamine (Opiq, Avita e-tunnid jms);
- (c) digipärastlõuna ja digivahetundide läbiviimine;
- (d) arvutipõhistes projektides osalemine;
- (e) turvalise suhtlemise õpetamine erinevates digikeskkondades;
- (f) osalemine interneti ohte käsitlevatel konverentsidel ja koolitustel.

5. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

- 5.1. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
- 5.2. Läbivate teemade tulemuslik rakendamine on suures osas hästi korraldatud koostöö küsimus. Lisaks koolis töötava personali koostööle luuakse kontakte kooliväliste partneritega, kes saaksid läbivate teemade käsitlemisel anda oma panuse. Efektiivne on väljaspool kooli saadud kampaaniate ja koolituste kaudu näiteks toetada turvalise ja ohutu käitumise edendamise õpet. Läbivate teemade rakendamisel tuleb teha koostööd õpilastel, õpetajatel, ka teistel koolitöötajatel, lapsevanematel, hoolekogul ning kaasatud koostööpartneritel väljaspool kooli. Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate

teemadetaotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine toimub ka valikainete kaudu.

- 5.3. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev.
- 5.4. Õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui ka füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ning partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega.
- 5.5. **Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“**
  - 5.5.1. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid.
  - 5.5.2. Õpilast suunatakse:
    - (a) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
    - (b) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisioskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
    - (c) arendama oskust seada endale eesmärgid ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
    - (d) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
    - (e) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.
  - 5.5.3. I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.
  - 5.5.4. Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

5.5.5. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

5.6. Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“

5.6.1. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonnaja inimarengu küsimustele.

5.6.2. Õpilast suunatakse:

(a) aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;

(b) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;

(c) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;

(d) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;

(e) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

5.6.3. Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

5.6.4. Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

5.6.5. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui terviküsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja ressursidest. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

5.7. **Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“**

5.7.1. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

5.7.2. Õpilast suunatakse:

- (a) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- (b) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- (c) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- (d) mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- (e) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
- (f) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

5.7.3. Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

5.7.4. Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

5.7.5. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundusja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.

5.8. Läbiv teema „Kultuuriline identiteet“

5.8.1. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

5.8.2. Õpilast suunatakse:

- (a) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
- (b) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- (c) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingusse, taunima diskrimineerimist;
- (d) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- (e) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- (f) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

5.8.3. Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusel kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

5.8.4. Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi

ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

- 5.8.5. Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.

5.9. Läviv teema „Teabekeskond ja meediakasutus“

- 5.9.1. Läviva teema „Teabekeskond ja meediakasutus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmäärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas.
- 5.9.2. Õpilast suunatakse:
- (a) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
  - (b) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
  - (c) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
  - (d) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
  - (e) arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.
- 5.9.3. Läviva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmes õpilase igapäevane teabekeskond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läviva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisoskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.
- 5.9.4. Läviva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht

ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

- 5.9.5. Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud probleematilisi olukordi (eraellu sekkumine, vääртеabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

5.10. Läviv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon”

- 5.10.1. Läviva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.
- 5.10.2. Õpilast suunatakse:
- (a) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
  - (b) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
  - (c) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
  - (d) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
  - (e) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (digivahendid) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
  - (f) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.
- 5.10.3. Läviva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtõid. Soovitav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.
- 5.10.4. Läviva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetõõga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhisest õppes on soovitatav kasutada rühmatõõd ja aktiivõppemeetodeid.

5.10.5. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab digivahendite rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse digivahendite rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid digivahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

5.11. Läbiv teema „Tervis ja ohutus“

5.11.1. Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele. Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.

5.11.2. Õpilast suunatakse:

- (a) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- (b) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
- (c) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- (d) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid; 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

5.11.3. Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi. Õpilast suunatakse:

- (a) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- (b) vältima ohuolukordadesse sattumist;
- (c) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- (d) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- (e) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
- (f) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

5.11.4. Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise

aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusti oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

- 5.11.5. Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonstratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele metoodikal põhinevad tunnivälised projektid.
- 5.11.6. Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustes.

5.12. Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus“

- 5.12.1. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
- 5.12.2. Õpilast suunatakse:
- (a) tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;
  - (b) analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;
  - (c) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
  - (d) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
  - (e) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglit väljatöötamises ning neid järgima;
  - (f) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.
- 5.12.3. Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust.

Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

- 5.12.4. Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttestruktuuridesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamusi. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.
- 5.12.5. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangu ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgselt.

6. Õppekorraldus, sh õppe korraldamise viisid

6.1. Õppekorralduse üldpõhimõtted

- 6.1.1. Põhikoolis õppetegevust kavandades lähtuvad õpetajad üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 2 sõnastatud alusväärtustest. Õppetegevust kavandades toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega.
- 6.1.2. Õppeaasta pikkuse, õpilaste õpikoormuse ja tunnijaotusplaani koostamisel võetakse aluseks „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ ning „Põhikooli riiklikus õppekavas“ sätestatud nõuded.
- 6.1.3. Põhikooli kooliastmed on põhikooli riikliku õppekava järgi:
  - (a) I kooliaste 1.-3. klass;
  - (b) II kooliaste 4.-6. klass;
  - (c) III kooliaste 7.-9.klass.
- 6.1.4. Põlva Koolis juhtimise seisukohalt, kus õppetöö toimub kolmes õppehoones ning tagamaks õpilastele sujuvat üleminekut ühest astmest teise, jaguneb kool koolikorralduslikult kaheks kooliosaks:

- (a) noorem kooliosa - 1.-4. klass (Koolimaja tee 1 ja Lina 21 õppehoonetes);
  - (b) vanem kooliosa- 5.-9. klass (Kesk t 25 õppehoones).
- 6.1.5. Õppeaasta õppeperiood on jaotatud kolmeks õppetrimestriks:
- (a) I trimester 11 nädalat;
  - (b) II trimester 12 nädalat;
  - (c) III trimester 12 nädalat.
- 6.1.6. Õppeaastas on vähemalt 175 õppepäeva, lõpuklassil koos eksamiperioodiga vähemalt 185 õppepäeva.
- 6.1.7. Põlva Koolis on õppe- ja kasvatustöö korralduse põhivormiks õppetund. Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ja õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka õpetaja.
- 6.1.8. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli õppekursiooni või õppekäiguna vastavalt tööplaanile. Väljasõitudel (õppekäigud, ekskursioonid jne) järgib õpilane kõiki ohutusreegleid ja käitub viisakalt, esindades väärikalt ennast, oma vanemaid ja kooli. Õpilased täidavad lisaks õpetajale ka väljasõitu saatvate täiskasvanute korraldusi.
- 6.1.9. Vastavalt kooli üldtööplaanile või juhtkonna otsusele võib õppeaasta jooksul läbi viia juhendatud distantsõppe ehk e-õppe päevi. Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume ning virtuaalses õppekeskkonnas, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse.
- 6.1.10. Õppetunnid toimuvad vastavalt kooli õppekavale ja tunniplaanile. Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Õppetunnid toimuvad üldjuhul paaristundidena (pikad tunnid), kuid sõltuvalt aine nädalatundide arvust võib esineda ka üksikuid ainetunde (lühikesed tunnid).
- 6.1.11. Õppetunni arvestuslik kestus on 45 minutit. Õppetunnid on jagatud järgnevalt:
- (a) Pikk tund: 85 minutit, millest 75 minutit õpetajaga vahetus kontaktis, 10 minutit puhkepausideks (võib olla jagatud osadeks), lisaks 15 minutit iseseisev õpiaeg.
  - (b) Lühike tund: 40 minutit õpetajaga vahetus kontaktis olles, lisaks 5 minutit iseseisev õpiaeg.
  - (c) Õppetunnid vahelduvad vahetundidega. Õpilasele on koolipäevas kaks pikemat vahetundi: üks 20-minutilise söögivahetund ja üks 20-minutiline liikumisvahetund.
- 6.1.12. Kehaline kasvatuse on esimeses kooliastmes jagatud kaheks osaks - 2 nädalatundi kehalist kasvatust (sisaldab 2. klassis 25 tundi ja 3. klassis 15 tundi ujumisõpet) ja

1 nädalatund tantsulist liikumist. Tantsuõpetuse kaudu omandab õpilane teadmisi keha arengu seaduspärasustest ja liikumisviiside mitmekesisusest.

6.1.13. Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 3. klassist. B-võõrkeelena saksa, vene või soome keelt alates 6. klassist.

6.1.14. III kooliastme loovtöö sooritavad õpilased üldjuhul 8. klassis.

6.1.15. Kolmandas kooliastmes (7.-9. klass) on õpilastel võimalik valida kolme suuna või üldklassi vahel: reaalsuuna, loodussuuna ja humanitaarsuuna.

6.2. Õppesuunad III kooliastmes

Et õpilastel oleks võimalik teha valikuid ja harjuda täitma valikutega kaasnevaid kohustusi ning võtta vastutust, saavad kõik 6. klasside õpilased valida III kooliastmeks oma huvidest ja võimetest lähtuvalt erinevaid õppesuundi ja jätkata õpinguid reaalsuuna, loodussuuna, humanitaarsuuna või üldklassis.

6.2.1. Reaalsuuna klass

Kui

- sa tunned, et mõtelda on mõnus;
- sa väärtustad head taset kõikides õppeainetes;
- matemaatika õppimine huvitab sind;
- sa ei heida ülesannet kõrvale, kui see kohe arusaadav ei tundu;
- oled valmis uurima ja lahendama keerukamaid ülesandeid;
- oled nõus kooli esindama reaalsuuna olümpiaadidel ja võistlustel.

Pakume

- süvendatud õpetust matemaatikas, st teemasid õppekavaväliselt;
- põhjalikumate tegelemist nuputamises ülesannetega;
- võimalust lahendada matemaatika arvuti abil (Geogebra, Scratch, Nutisport, Desmos jne);
- osalemist ainealastes ringides: nt robotikaringis, tehnoloogiaringis jne;
- ainealaseid õppekäike (sh KIK programmi õppekäigud);
- osalemist erinevatel koolivälistel võistlustel.

Vastuvõtu tingimused

- 6.kl I ja II trimestri matemaatika hinne on „5“.
- Kohtade ületäituvuse korral arvestatakse selle õppeaasta matemaatika kontrolltööde hindeid, eelistatud on paremad tulemused. Samuti osavõttu matemaatika olümpiaadist ja erinevatest matemaatika võistlustest.
- Vabade kohtade olemasolul võivad olla matemaatika trimestri hinded „5“ ja „4“.
- Jätkuvalt vabade kohtade olemasolul võivad olla matemaatika trimestri hinded „4“ ja „4“.

Õpilaste vastavust reaalsuuna tingimustele hindavad 6. klassi matemaatika õpetajad koostöös klassijuhatajatega.

6.2.2. Loodussuuna klass

Kui

- sa huvitud ja hoolid loodusest;
- sulle meeldib vaadelda, katsetada, arvutada, uurida ja avastada;
- sa ei heitu mõttest kirjeldada loodust matemaatika abil ja luua seoseid;
- sa soovid kaasa aidata, et Põlvamaal oleks rohelisem elu;
- sulle meeldib looduses viibida, vaadelda looduse eripära ja analüüsida nähtut;
- sa oled nõus kooli esindama loodusainete olümpiaadidel, viktoriinidel ja projektides.

Pakume

- süvendatud õpet bioloogias ja geograafias;
- võimalust õppida matemaatikat temporühmades;
- praktilisi töid loodusainete tundides kaasaegses laboris;
- erinevaid praktilisi uurimistöid (bioloogias, keemias, geograafias, füüsikas);
- õppekäike loodusesse, looduskeskustesse ja muuseumidesse (sh KIK-i programmi õppekäigud);
- võimalust osaleda kodumaistes ja rahvusvahelistes projektides (UNESCO Läänemere projekt, GLOBE jm);
- võimalus osaleda looduslaagris.

Vastuvõtu tingimused

- Loodusõpetuse hinne "5".
- Matemaatika hinne vähemalt "4".
- Kui õpilaste arv jääb väiksemaks kui 24, siis arvestame täiendavalt
  - loodusteadusliku silmaringi/huvi olemasolu:
  - bioloogia, inimeseõpetuse ja matemaatika olümpiaad;
  - loodusteaduslikud konkursid;
  - loodusprojektides osalemine;
  - huviringides osalemine või osalemise soov, näiteks loodus/fotoring, robotika.

Õpilaste vastavust loodusklassi tingimustele hindavad 6. klassi loodusõpetuse õpetajad koostöös matemaatika õpetajatega ja klassijuhatajatega.

6.2.3. Humanitaarsuuna klass

Kui

- sa armastad lugeda, jutustada, rääkida ja oma seisukohti kaitsta;
- oled valmis oma mõtteid ja tähelepanekuid ka kirja panema;
- tahad arendada oma esinemisoskust;
- sind huvitavad ka minevikus toimunud sündmused ja tahad nendest rohkem teada;
- soovid arendada praktilist inglise keele oskust ning laiendada silmaringi seoses inglise keelt kõnelevate maadega.

Pakume

- süvendatud õpetust eesti keeles ja kirjanduses, võõrkeeles ja ajaloo;
- väitlusõpetust;
- keskendumist info leidmisele ja erinevate tekstide uurimist;
- huvitavaid teadmisi kirjandusest, ajaloost ja inglise keelt kõnelevatest maadest;
- võõrkeelse kirjanduse lugemise ja sellest arusaamise kogemust;
- võimalust õppida matemaatikat temporühmades;
- ainealaseid õppekäike (sh KIK programmi õppekäigud);
- kord nädalas kultuuritund, mille teemad vahetuvad 7.-8. klassis igal trimestril.

Vastuvõtu tingimused

- Eesti keele, kirjanduse, ajaloo, inglise ja vene/saksa keele keskmine hinne kokku vähemalt "4".
- Aineõpetajate soovitus.
- Lapse selgelt põhjendatud soov (näiteks kirjutab vabal ajal või õpib omal käel mõnda võõrkeelt).
- On huvitatud kultuuriloost ning on valmis tegema esitlusi inglise keeles.
- Humanitaarharu valivad õpilased, kes on valmis osalema nii kooli- kui ka maakondlikel ajaloo ja keeltega seotud olümpiaadidel ning konkurssidel.

Õpilaste vastavust humanitaarklassi tingimustele hindavad 6. klassi keeleõpetajad koostöös ajalooõpetajate ja klassijuhatajatega.

6.2.4. Üldklass

Kui

- sul ei ole välja kujunenud kindlaid meelisaineid või -tegevusi seoses suunaklassides pakutavatega;
- sa tunned huvi erinevate valikainete vastu;
- sa soovid klassikaaslastega võtta ette põnevaid väljasõite;
- tahad arendada erinevaid praktilisi oskusi;
- oled huvitatud loovuse arendamisest.

Pakume

- võimalust õppida matemaatikat temporühmades;
- kord nädalas valikaine tund, mille teemad vahetuvad 7.-8. klassis igal trimestril. Valiku tegemisel saab kaasa rääkida klass ise. Valikainete esialgne nimekiri: draamaõpetus, tehnoloogia/puidutöö, 3D modelleerimine ja printimine, kokandus, koostöö kaitseliiduga, fotograafia, robotika, programmeerimine, keraamika, pallimängud vm sportilised tegevused, jne). Valikainete nimekiri ei ole lõplik, see võib täieneda/muutuda;
- külalislektorite/külalisõpetajate tunde;
- erinevaid õppekäike (sh KIK programmi õppekäigud).

Vastuvõtu tingimused

- Positiivsed hinned.
- Klassijuhataja soovitus.
- Soov võimetekohaselt õppida ja ennast arendada.
- Üldklassi valivad õpilased, kes on valmis osalema nii kooli kui ka maakondlikel võistlustel ja konkurssidel.

Õpilaste vastavust üldklassi tingimustele hindavad 6. klassi klassijuhatajad koostöös aineõpetajatega.

6.2.5. Vajadusel moodutatakse koolis eriklasse õpiraskustega õpilaste tarvis.

6.3. Tunniarvotusplaan

6.3.1. Ainevaldkondade nädalatundide arv kooliastmete kaupa on põhikooli riikliku õppekava kohaselt järgmine:

Ainevaldkond	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
1) keel ja kirjandus	19	15	15
2) kehaline kasvatus	8	8	6
3) kunstained	10,5	7	6
4) loodusaine	3	7	20
5) matemaatika	10	13	13
6) sotsiaalsained	2	6	10
7) tehnoloogia	4,5	5	5
8) võõrkeeled	3	12	18

6.3.2. I kooliastme tunniarvotusplaan

Õppeaine	1. klass	2.klass	3.klass	Kokku kooliastmes

Eesti keel	7	6	6	19
Kirjandus	0	0	0	0
A-võõrkeel (inglise keel)	0	0	3	3
B-võõrkeel	0	0	0	0
Matemaatika	3	3	4	10
Loodusõpetus	1	1	1	3
Inimeseõpetus	0	1	1	2
Muusika	2	2	2	6
Kunst	2	1	1,5	4,5
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	1	2	1,5	4,5
Kehaline kasvatus	2	3	3	8
Valikained				8
Loodusõpetus		1		1
Funktsionaalne lugemine			1	1
Matemaatika		1		1
Kehaline kasvatus	1	1		2
Informaatika		1		1
Lõimitud kursus (Tähetund)	1			1
Võru keel ja kultuur			1	1
Kokku	20	23	25	68
Maksimaalne lubatud koormus	20	23	25	68

6.3.3. II kooliastme tunnijaotusplaan

Õppeaine	4.klass	5.klass	6.klass	Kokku kooliastmes
Eesti keel	5	3	3	11
Kirjandus	0	2	2	4

A-võõrkeel (inglise keel)	3	3	3	9
B-võõrkeel (vene/saksa/soome keel)	0	0	3	3
Matemaatika	4	4	5	13
Loodusõpetus	2	2	3	7
Ajalugu	0	1	2	3
Inimeseõpetus	0	1	1	2
Ühiskonnaõpetus	0	0	1	1
Muusika	2	1	1	4
Kunst	1	1	1	3
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	1	2	2	5
Kehaline kasvatus	3	3	2	8
Valikained				9
Eesti keel	1	1		2
Matemaatika	1	1		2
Draamaõpetus/robotika/ programmeerimine	1			1
Ajalugu		1		1
Informaatika		1		1
A-võõrkeel	1			1
Majandusõpetus			1	1
Kokku	25	27	30	82
Maksimaalne lubatud koormus	25	28	30	83

6.3.4. III kooliastme tunnijaotusplaan

Õppeaine	7.klass	8.klass	9.klass	Kokku kooliastmes
Eesti keel	2	2	2	6
Kirjandus	2	2	2	6

A-võõrkeel (inglise keel)	3	3	3	9
B-võõrkeel (vene/saksa/soome keel)	3	3	3	9
Matemaatika	5	4	4	13
Loodusõpetus	2	0	0	2
Geograafia	1	2	2	5
Bioloogia	1	2	2	5
Keemia	0	2	2	4
Füüsika	0	2	2	4
Ajalugu	2	2	2	6
Inimeseõpetus	1	1	0	2
Ühiskonnaõpetus	0	0	2	2
Muusika	1	1	1	3
Kunst	2	0	1	3
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	2	2	2	6
Valikained				4
Eesti keel			0,5	0,5
Matemaatika			0,5	0,5
Informaatika		1		1
*Matemaatika (reaalharu)	1	1		2
*Bioloogia (loodusharu)	0,5	0,5		1
*Geograafia (loodusharu)	0,5	0,5		1
*Kultuurilugu (hum. haru)	1	1		2
*Valikaine (üldklass)	1	1		2
Kokku	30	32	32	94
Maksimaalne lubatud koormus	30	32	32	94

7. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline

- 7.1. Koolis on õpilase individuaalse arengu tagamiseks loodud õppekava täitmist toetavad õpperingid. Õpilaste eripära arvestamiseks suunatakse õpilasi mitmesugustesse huviringidesse, mis võimaldavad neil arendada nende tugevaid külgi.
- 7.2. Huviringide valikut tutvustatade iga õppeaasta alguses õpilastele ja lapsevanematele, info on kättesaadav kooli kodulehel ja õppeinfosüsteemis Stuudium.
- 7.3. Õppekava efektiivseks täitmiseks tehakse koostööd erinevate partneritega - nii koolisisesele kui ka väljaspool kooli.
- 7.4. Õppetöö mitmekesistamine toimub lisaks igapäevastes õppetundides kasutatavale erinevatele õppemeetoditele ka läbi projektide ja õppekäikude.
  - (a) traditsioonilised ülekoollised projektid on õppekäigud, ainenädalad, sprordipäevad jm;
  - (b) suunaklasside õppekäigud, KIK õppekäigud jm;
  - (c) aktiivselt osaletakse rahvusvahelistest projektides
- 7.5. Koolis korraldatakse aineolümpiaade konkursse, võistlusi.

8. Liikluskasvatus

- 8.1. Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:
  - (a) ohutu liiklemise harjumused;
  - (b) oskus tajuda liikluskeskkonda ning hoiduda käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
  - (c) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ning ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.
- 8.2. Liikluskasvatuse käigus:
  - (a) õpetatakse last tema arengust lähtudes ära tundma ja märkama erinevaid ohuallikaid liikluses, tajuma nende olemust ja võimalikku tekkemehhanismi;
  - (b) arendatakse ja kujundatakse lapse teadmisi ja oskusi, mis on vajalikud liiklemiseks jalakäija, sõitja ja juhina ning mis toetavad lapse toimetulekut ja ohutust;
  - (c) õpetatakse last kasutama ohutust tagavaid ja suurendavaid kaitsevahendeid (helkur, turvavöö, jalgratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitseid jm);
  - (d) kujundatakse lapse oskusi käitumiseks ja valikute tegemiseks ohuolukorras, sealhulgas vajaliku abi kutsumiseks.
- 8.3. Kooli rolliks on vastavalt "Liiklusseadusele" viia läbi laste liikluskasvatust lõimituna erinevate õppeainetega ainetundides ja valmistada õpilasi ette ohutuks liiklemiseks.
- 8.4. Liikluskasvatus koolis toimub kooli õppekava ja üldtööplaani alusel.

- 8.5. Liikluskasvatus toimub aasta ringiselt lõimituna ainetundides, klassijuhatajatundides, teemaatilistel üritustel, õppekäikudel, õuesõppe tundides, projektinädalatel.
- 8.6. Põhikooli esimeses astmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.
- 8.7. Põhikooli teises (4.–6. klass) ja kolmandas astmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

9. Loovtöö korraldamise põhimõtted ning teemaatilised rõhuasetused III kooliastmes

- 9.1. Vastavalt Põhikooli riiklikus õppekavas § 15 p 8 sätestatud korrale korraldab kool õpilastele loovtöö tegemise III kooliastmes, mille teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.
- 9.2. Lihtsustatud õppe või toimetulekuõppe õpilane teeb loovtöö juhul, kui kooli õppenõukogu on otsustanud, et loovtöö tegemine on võimalik. Hooldusõppe õpilased loovtööd ei tee.
- 9.3. III kooliastmes teeb Põlva Kooli õpilane läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimistöö, projekt, omaloominguline töö (kunstitöö või muu taoline). Selle korraldamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:
  - (a) loovtöö teema valib õpilane ise koostöös juhendaja õpetaja poolt pakutud ja koolipoolt kinnitatud teemavaldkondadest või pakub välja enda oma, mis lähtub õppekava läbivatest teemadest ja mille kinnitab käskkirjaliselt direktor õppeaasta alguses;
  - (b) loovtöö sooritatakse 8. klassis;
  - (c) õppeaasta alguses tutvustatakse õpilasele loovtöö korraldamise põhimõtteid ja teemaatilisi rõhuasetusi;
  - (d) loovtöö täpsema teemavaliku teevad 8. klassi õpilased koostöös juhendava(te) õpetaja(te)ga I trimestri lõpuks. Selle kohta täidetakse kinnitusleht (kindel vorm), millel on kirjas, millise töö õpilane teeb, miks ta just selle töö valis, kes on juhendaja ja millal on esitamistähtaeg;
  - (e) loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt (rühmatööna, mis kooskõlastatakse eraldi);
  - (f) loovtöö koosneb nii teoreetilisest kui ka praktilisest osast;
  - (g) loovtöö valmib III trimestriks ja kaitstakse kaitsmiskomisjoni ees;
  - (h) kaitsmiskomisjoni koosseisu ja kaitsmise aja määrab kooli direktor oma käskkirjaga;
  - (i) loovtööd hinnatakse “Arvestatud” või “Mittearvestatud”;

- (j) kui loovtöö ja selle kaitsmine hinnatakse hindega “mittearvestatud”, siis antakse õpilasele samal õppeaastal võimalus töö täiendamiseks ja selle uuesti esitamiseks;
- (k) loovtööd on avalikuks tutvumiseks väljas kahe-kolme päeva jooksul; valitud loovtöid tutvustatakse kooli konverentsil (või mõnes ainetunnis või huviringis);
- (l) loovtöö valmimise protsessi reguleerib direktori poolt käskkirjaliselt kinnitatud loovtööde juhend, mis on kättesaadav kooli kodulehel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja paber kandjal kooli raamatukogus.

10. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus. Hindamise, täiendava õppetööle jätmise, järgmise klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise täpsustatud tingimused ja kord

10.1. Hindamise põhimõtted

10.1.1. Hindamise eesmärk on:

- (a) toetada, innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- (b) anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- (c) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- (d) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- (e) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

10.1.2. Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtted on:

- (a) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- (b) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid;
- (c) arendada õpilase eneseanalüüsi oskust.

10.2. Hindamise tingimused ja kord ning hinnetest teavitamine

10.2.1. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, kogutud teabe analüüsimine ja kasutamine õppe kavandamisel ning tagasiside andmisel. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Lähtuvalt õppe-eesmärkidest kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist.

10.2.2. Õpetaja tutvustab oma töökava ja kokkuvõtva hinde kujunemise põhimõtteid õpilasele õppeaasta iga trimestri esimeses ainetunnis. Iga aineõpetaja paneb oma hindamisjuhendi Stuudiumi päevikus „Õppeaine info“ alla.

10.2.3. Põhikooli kõigis kooliastmetes hinnatakse trimestrite kaupa õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi viiepallisüsteemis, kus hinne „5“ on „väga hea“, „4“ – „hea“, „3“ – „rahuldav“, „2“ – „puudulik“ ja „1“ – „nõrk“. 1. klassi õpilaste teadmiste ja oskustele antakse nii trimestrite kui ka õppeaasta lõpul kirjalikult kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid.

- 10.2.4. Teadmiste ja oskuste, käitumise ning hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustatakse lastevanematele klassi lastevanemate koosolekul, soovi korral ka individuaalselt.
- 10.2.5. Kool annab õpilasele ja lapsevanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta iga trimestri lõpus õpilase klassitunnistuse kaudu.
- 10.2.6. Kui õpilane omavoliliselt õppetunnist lahkub, siis kantakse päevikusse märke „põhjuseta puudumine“.
- 10.2.7. Teadmisi ja oskusi hindab klassi- või aineõpetaja, käitumise ja hoolsuse kohta annab hinnangu klassijuhataja koos aineõpetajaga. Lähtuvalt otsusest märgitakse käitumise ja hoolsuse hinnanguks „E“ – „eeskujulik“, „H“ – „hea“, „R“ – „rahuldav“ või „MR“ – „mitterahuldav“. Lõplik otsustusõigus on klassijuhatajal.
- 10.2.8. Stuudiumist saavad õpilane ja lapsevanem teavet õppesisu, õppe edukuse, käitumise ja hoolsuse ning puudumiste kohta.
- 10.2.9. Kirjaliku töö hindest või tulemusest teavitatakse õpilast Stuudiumi vahendusel hiljemalt 5 koolipäeva jooksul pärast töö sooritamist.
- 10.2.10. Õppepäevas võib läbi viia ühe kontrolltöö. Kontrolltöö toimumise ajast teatatakse õpilasele vähemalt viis õppepäeva enne kontrolltöö toimumist. Kõik kontrolltööde peavad olema fikseeritud Stuudiumis kontrolltööde graafikus.
- 10.2.11. Õpilasel või lapsevanemal on õigus õpilase hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

10.3. Kujundav hindamine

- 10.3.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel õppimist toetavat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.
- 10.3.2. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasisides kirjeldatakse õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning tehakse ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Tagasiside on arenguestlustuse läbiviimise alus.
- 10.3.3. Kujundavat hindamist kasutatakse kõigis õppeainetes ja kooliastmetes vajalike õpitulemuste saavutamise toetamisel ja tagasisidestamisel.
- 10.3.4. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste kohta.
- 10.3.5. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

- 10.3.6. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

10.4. Sõnaline hindamine

- 10.4.1. Põhikooli 1. klassis kasutatakse õpilase hindamisel kõigis õppeainetes numbriliste hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid. Sõnaline hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuse kohta koostatud õpitulemuse hindamise kriteeriumitele, mis on väljendatud erinevatel tasanditel.
- 10.4.2. Klassis kasutatav kokkuvõttev hindamine toimub trimestri lõpul ning väljendub kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtivate hinnangute andmisena, millel ei ole numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõtvas hinnangus kajastub selgelt, kui võrd taotletud õpitulemused on saavutatud.
- 10.4.3. Sõnalist hinnangut „arvestatud“ või „mittearvestatud“ kasutatakse esimeses kooliastmes inimeseõpetuses, informaatikas, võru keele ja kultuuri õpetuses, tantsuõpetuses, muusikaõpetuses, liikumisõpetuses ning kunsti- ja tööõpetuses;
- 10.4.4. Sõnalist hinnangut „arvestatud“ või „mittearvestatud“ kasutatakse teises kooliastmes kohustuslikus valikaines (programmeerimine, draamaõpetus, robotikas) ja kehalises kasvatuses;
- 10.4.5. Õpilase koolist lahkumisel teisedatakse jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmise klassi üleviimisel, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 29 lõikes 2 sätestatud hindedkaalasse.

10.5. Õpilaste hindamise kriteeriumid

- 10.5.1. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- 10.5.2. Hindega „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid.
- 10.5.3. Hindega „4“ ehk „hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele.
- 10.5.4. Hindega „3“ ehk „rahuldav“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasises õppimisel või edasises elus.
- 10.5.5. Hindega „2“ ehk „puudulik“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga see ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasises õppimisel või edasises elus.

- 10.5.6. Hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- 10.5.7. Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4” 75–89%, hindega „3” 50–74%, hindega „2” 20–49% ning hindega „1” 0–19%.
- 10.5.8. Õppenõukogu otsusega määratud erivajadustega õpilaste hindamisel oskusainetes ja meditsiinilisse erigruppi kuuluvate õpilaste hindamisel kehalises kasvatuses võib kasutada hinnanguid „arvestatud“ ja „mittearvestatud“ (välja arvatud aastahinne ja kooliastme hinne).
- 10.5.9. Oskusainetes, mis eeldavad erivõimel põhinevaid oskusi (kehaline kasvatus, muusika, kunst, tööõpetus), arvestatakse hindamisel ka õpilaste püüdlikkust, suhtumist õppeainesse ja teoreetilisi teadmisi ning õpilase individuaalset arengut.
- 10.5.10. Õppenõustamisel saadud otsuse alusel püsiva kirjaliku kõne puudega põhikooliõpilaste osas, kes saavad regulaarset logopeedilist abi, rakendatakse diferentseeritud hindamist, kusjuures düsgraafia omaseid spetsiifilisi vigu arvestatakse vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks.
- 10.5.11. Põhikooli õpilane saab õpiabi ja võimaluse järele vastata oma „puudulikku“ või „nõrka“ hinnet või „T“ (mis tähendab teatud võlgnevust antud aines) 10 õppepäeva jooksul või erandjuhul kokkuleppel aineõpetajaga kogu õppeperioodi vältel. Kui õpilane ei pea kokkulepetest kinni, ei ilmu korduvalt õpirühma, konsultatsiooni või järelevastamisele, on õpetajal õigus hinnata sellist tööd hindega „nõrk”. Kui kontrolltöö/arvestuslik töö toimub trimestri viimase 10 õppepäeva jooksul, siis tuleb hinne panna järgmisesse trimestrisse.
- 10.5.12. Parandatud trimestrihinne märgib õpetaja Stuudiumisse koos täiendava kommentaariga ning teeb vastava märke ka tunnistusele.
- 10.5.13. Haridusliku erivajadusega õpilane õpib ja teeb järeltöid koos õpetajaga vastava graafiku järgi. Mitmes aines puudulikult õppiv õpilane teeb koos aineõpetajatega, vajadusel klassijuhataja abil, järelevastamisplaani. Kui õpilane ei pea kokkulepetest kinni ega ilmu vastavalt plaanile õpiabile või järelevastamisele, teatab aineõpetaja sellest klassijuhatajale. Jätkuva puudumise korral pöörduv klassijuhataja tugikeskuse spetsialistide poole, kaasatakse ka lapsevanem. Vajadusel kaasab kool lastekaitsetöötaja.
- 10.5.14. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine, plagieerimine või mahakirjutamine õpilase poolt või on õpilane korduvalt jätnud kodused õpiülesanded täitmata või jäänud mõjuva põhjuseta järelevastamisele tulemata, võib tulemust hinnata hindega „nõrk”.

10.6. Õppimist toetav hindamine

- 10.6.1. I kooliastmes mõistame õppimist toetava hindamise all eelkõige õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.
- 10.6.2. II ja III kooliastmes on küll numbriline hindamine, aga hakkame järk-järgult rakendama positiivse hindamise süsteemi. See tähendab, et kui õpilase töö hinne on puudulik, siis õpetaja ei pruugi panna kohe negatiivset hinnet. Õpetaja analüüsib koos õpilasega tehtud töö vigu ja puudujääke. Õpilane parandab vead, olenevalt ainekavast õpib veel reegleid, sõnu vmt ning teeb uue samalaadse töö. Õpilane saab hinde alles siis, kui tulem on positiivne. Kirjandi või esse puhul analüüsib õpetaja koos õpilasega kõigepealt tehtud tööd, seejärel õpilane täiendab ja parandab iseseisvalt olemasolevat kirjandit või esseed, vajadusel konsulteerib veel kord õpetajaga ning jätkab protsessi positiivse tulemuse saavutamiseni. Negatiivse hinde saab õpilane siis, kui ei ole õpetajaga kokkulepitud koostöö käigus oma tööd täiendavalt parandanud või ei kasuta üldse võimalust oma tööd täiendada või parandada.
- 10.6.3. Õpilasel on võimalus soovi korral ka oma positiivseid õpitulemusi (hindeid) parandada. Kui parandatud hinne kujuneb madalamaks kui algne hinne, siis jääb kehtima esialgne hinne.
- 10.6.4. Õpilasel on õigus hinnatud kirjalikke töid näha ja teha tööde alusel vigade parandus.

10.7. Tasemehindamine ja tasemetööd

- 10.7.1. Tasemehindamise eesmärk on võimaldada õpilasel süstematiseerida oma teadmisi terviku loomiseks ja selle abil oma huve ja võimeid määratleda ning arendada, samuti eksamikogemusi omandada. Tasemehindamine on kooli sisehindamissüsteemi osa.
- 10.7.2. Tasemehindamise läbiviimine võib olla:
  - (a) kirjalik (kontrolltöö, test, essee, referaat, uurimus, loovtöö vms, mis hõlmab ainekava põhiteematikat ja mõistestikku, näitab omandatu rakendusoskust);
  - (b) suuline (arvestusepileti küsimustele vastamine, ettekanne, kõne vms);
  - (c) praktiline (laboritööde tsükkel, võimlemiskava, õpilaste ühisprojekt, kunsti- või tarbeese vms).
- 10.7.3. Vastavalt klassiastmetele on tasemetööde ainevaliku üldised põhimõtted järgmised:
  - (a) 4. klassi õpilased sooritavad riikliku tasemetöö eesti keeles, loodusõpetuses ja matemaatikas; Õpilased sooritavad kooli poolt koostatud inglise keele ja matemaatika tasemetöö.

- (b) 7. klassi õpilased sooritavad riikliku tasemetöö eesti keeles, inglise keeles, loodusõpetuses ja matemaatikas;
- (c) 8. klassi õpilased sooritavad kooli tasemetöö matemaatikas;
- (d) 8. klassis sooritab õpilane läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö teema valib õpilane. Loovtööd numbriliselt ei hinnata, aga mäрге teema ja soorituse kohta kantakse 9. klassi lõputunnistusele.

10.8. Kokkuvõttev hindamine

- 10.8.1. Kokkuvõttev hindamine on trimestrihinnete koondamine aastahindeks. Kokkuvõttev hindamine on õppeprotsessi käigus antud suulise hinnangu ja hinnete koondamine trimestrihinneteks ning trimestrihinnete koondamine aastahinneteks. Trimestrite koondhinnet ei panda aritmeetilise keskmise põhjal. Trimestri koondhinne ei ole automaatselt positiivne, kui üks trimester on õppeperioodi lõpuks „puudulik“, vaid õpilasel on vaja sooritada eelnevalt täiendav õppetöö.
- 10.8.2. Kui õpilane on puudunud põhjusega tundidest ja jätnud tegemata 50% hinnatavatest õppeülesannetest, võib tema trimestri teadmisi hinnata puudulikuks ning õpilasele antakse võimalus 10 õppepäeva jooksul hinnet parandada (tegemata tööd järele vastata). Kui õpilane seda võimalust ei kasuta, siis jääb trimestri tulemus mitterahuldav ja õpilasel tuleb osaleda täiendaval õppetööl.
- 10.8.3. Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata 10 tööpäeva jooksul ning on jätnud kasutamata kooli pakutud tugisüsteemide abi, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“ või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.
- 10.8.4. Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“ või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õpiabi plaan, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. Täiendava õppetöö tulemusena saadud positiivne hinne lisatakse kaldkriipsuga trimestri negatiivse hinde järele. Etteantud õpiabi plaani mittetäitmise korral jääb õpilane õppeaasta lõpus täiendavale õppetööle.
- 10.8.5. Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- 10.8.6. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

- 10.8.7. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisse õpilase või lapsevanema ning kuulab ära nende arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- 10.8.8. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või lapsevanema ning kuulab ära nende arvamuse.
- 10.8.9. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 10.8.10. Sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajaks.

10.9. Käitumise hindamine

- 10.9.1. Käitumise hindamise alus on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.
- 10.9.2. Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid järjepidevalt.
- 10.9.3. Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
- 10.9.4. Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.
- 10.9.5. Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele. Erandjuhtudel võib õpilase käitumise hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku ühiskonna- või kõlblusvastase teo eest.
- 10.9.6. Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.

10.10. Hoolsuse hindamine

- 10.10.1. Hoolsuse hindamise alus on õpilase suhtumine õppimisse ja ülesannetesse, tema kohusetunne, töökus ning järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- 10.10.2. Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse alati kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt, on ülesannete täitmisel püüdlik ja ilmutab omaalgatust ning viib alustatud töö lõpuni.

- 10.10.3. Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt.
- 10.10.4. Hoolsushinde „rahuldav“ saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.
- 10.10.5. Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppimisse ja ülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli tegemata oma kodused õppeülesanded ning muud ülesanded koolis.

10.11. Põhikooli lõpetamine

- 10.11.1. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- 10.11.2. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
  - (a) kellel on kuni kahes õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne või
  - (b) kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.
- 10.11.3. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

11. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

11.1. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

- 11.1.1. Iga õpilane võib üldharidust omandades erinevatel põhjustel vajada õpitulemuste saavutamiseks õpetajate, tugispetsialistide ja teiste spetsialistide koostöös lühiajalist või alalist toetust, mida kool võimalustest lähtuvalt korraldab.
- 11.1.2. Õpetaja ülesanne on jälgida iga õpilase arengudünaamikat ja toimetulekut klassis, sh märgata teistest võimekamaid õpilasi ja neid, kelle õpijõudlus on madal. Õpilase toetamise vajaduse ilmnemisel on õpetaja ülesanne selgitada välja tuge vajava õpilase individuaalsed õpivajadused.

- 11.1.3. Klassijuhataja ülesanne on koostöö loomine kodu ja kooli vahel. Klassijuhataja jälgib ja analüüsib koostöös aineõpetajatega õpilase individuaalset arengut. Klassijuhataja ülesanne on toetada ja suunata õpilast õpiraskustega toimetulemisel ning teavitada õpilase vanemat.
- 11.1.4. Vähemalt korra aastas viib klassijuhataja õpilase ja tema vanemate osalusel läbi arenguveestluse õpilase individuaalsete eelistuste ja võimete väljaselgitamiseks, arvestamiseks ja vajadusel toetamiseks.
- 11.1.5. Klassiõpetaja tutvub esimesse klassi astuva lapse koolivalmiduse kaardiga. Toe vajaduse ilmnemisel konsulteerib tugikeskuse juhiga.
- 11.1.6. Tugikeskuse juhi (HEVKO) ülesanne on korraldada erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks koolisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist. Tugikeskuse juht selgitab välja õpilase õpet ja arengut takistavad asjaolud ning koordineerib õpilase juhtumipõhist koolisest võrgustikutööd ja õpilase vanematega koostööd.
- 11.1.7. Tugikeskuse juht hindab koostöös tugispetsialistide, õpetajate ja lapsevanematega õpilase haridusliku toe vajadust. Läbiviidud hindamise tulemustele tuginedes teeb:
- (a) õpetajatele ja direktorile ettepanekuid edaspidise pedagoogilise töö korraldamiseks, koolis pakutava toe rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks;
  - (b) ettepanekuid juhtkonnale erivajadustega õpilaste klasside või rühmade moodustamiseks;
  - (c) korraldab koostöös õppejuhtidega tuge vajavate õpilaste õppe läbiviimist;
  - (d) juhendab ja nõustab õpetajat õpilasele individuaalse õppekava koostamisel ja individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmisel;
  - (e) korraldab koostööd tuge vajavate õpilaste vanematega;
  - (f) hindab koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega rakendatava toe tulemuslikkust ning teeb ettepanekuid lapsevanematele ja direktorile edasisteks tegevusteks;
  - (g) korraldab koostööd erinevate valdkondade spetsialistidega;
  - (h) vajaduse korral loob võrgustiku õpilast ümbritsevate ametkondade vahel ja osaleb koolivälises võrgustikutöös.
- 11.1.8. Tugispetsialisti ülesanne on koostöös õpetajate, lapsevanemate, tugikeskuse juhi ja teiste tugispetsialistidega toetada õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi.
- 11.1.9. Tugispetsialist:
- (a) hindab oma eriala kompetentsist lähtuvalt õpilase arengut ja toimetulekut õpikeskkonnas ning selgitab välja abi- ja toetuse vajaduse;
  - (b) toetab ja suunab õpilast probleemide lahendamisel ning viib läbi õpilase arengut, toimetulekut ja sotsiaalset tegevusvõimet toetavaid tegevusi individuaalselt või rühmas;

- (c) nõustab ja toetab õpetajat õpilase õpitegevuse planeerimisel ning läbiviimisel, sobiva õppemeetodika ja õppevormi leidmisel, sobilike õppematerjalide, abivahendite valimisel ning kohandamisel, individuaalse õppekava koostamisel;
  - (d) nõustab kooli juhtkonda tuge vajavate õpilaste õppe korraldamisel, õpilase vajadusi arvestava arengu- ja õpikeskkonna kujundamisel ning õpilase toetamiseks sobivate meetmete rakendamisel;
  - (e) nõustab lapsevanemaid lapse toetamisega seotud küsimustes, teeb vajadusel koostööd teiste valdkondade spetsialistidega.
- 11.1.10. Abiõpetaja ülesandeks on koostöös õpetajaga toetada õppija arengut, sh abistada tuge vajavaid õpilasi kogu rühma või klassiga läbiviidavas töös õpetaja eelneval juhendamisel. Abiõpetaja osaleb nendes õppetundides ja -tegevustes, kus vajadus tuge vajava(te) õpilase(te) toetamise järele on kõige suurem. Abiõpetaja abistab õpetajat koolivälistel üritustel ja õppekäikudel.
- 11.1.11. Tugiisiku peamiseks tööülesandeks on lapse abistamine ja toetamine õppetööga seotud tegevustes õpetaja juhendamisel õppetunnis või individuaalselt ning vajadusel hooldustoimingute sooritamine koolikeskkonnas.

11.2. Õpilastele vajaliku toe väljaselgitamine

- 11.2.1. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine on sätestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46-50.
- 11.2.2. Kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös. Põlva Koolis korraldab tuge vajavate õpilaste õpet koostöös juhtkonnaga kooli tugikeskus. Põlva Koolis korraldab tuge vajavate õpilaste õpet koostöös juhtkonnaga kooli tugikeskus. Tugikeskuse koosseis ja kontaktid on ära toodud kodulehel. Õpilase toevajaduse väljaselgitamist koordineerib tugikeskuse juht.
- 11.2.3. Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge:
- (a) teavitatakse õpilase vanemat lähtuvalt Põlva Kooli kodukorras sätestatud lapsevanemate teavitamise korrast;
  - (b) viiakse läbi õpilase pedagoogilis-psühholoogiline hindamine kooskõlastatult õpilase vanemaga. Kooli tugispetsialistid teevad vajadusel koostööd teiste valdkondade spetsialistidega väljastpoolt kooli, vajadusel soovivad täiendavate uuringute läbiviimist (PGS § 46 lg 4).
- 11.2.4. Kui õpilase *hariduslik erivajadus* tuleneb tema andekusest, on tagatud talle järgmised toetavad tegevused:
- (a) vajadusel individuaalse õppekava rakendamine;
  - (b) õpilase täiendav juhendamine aineõpetajate, teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt ning haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu;
  - (c) tasemerühmade moodustamine andekatele õpilastele;

- (d) osalemine koolisestel, piirkondlikel, üleriigilistel ja rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, ainevõistlustel, konkurssidel ja konverentsidel;
- (e) uurimusliku või praktilise töö koostamine;
- (f) huviringides, laulukoorides, treeningutel osalemine;
- (g) koolivälistes organisatsioonides õppimine, kusjuures seal saavutatud tulemusi arvestatakse kooli õppekava läbimisenä;
- (h) kooli ürituste korraldamine ja läbiviimine;
- (i) osalemine õpilasesinduse töös;
- (j) vahetusõpilasena välisriiki õppima suundumine.

11.2.5. Aineühenduste ettepanekul võib moodustada õpperühmi täiendavaks tööks ainehuviliste õpilastega. Inglise keeles, matemaatikas ja eesti keeles võib alates 5. klassist aineühenduse otsuse alusel korraldada õppetööd tasemerühmades.

11.3. Tugimeetmete valik ja rakendamine

11.3.1. Õpilase võimetekohast arengut koolis on toetatakse erineval viisil:

- (a) õppe toetamine tavaklassis;
- (b) osaajaga õppe läbiviimine rühmas (õpiabi või tasemerühm) või individuaalselt;
- (c) tugispetsialisti abi osutamine;
- (d) õppe läbiviimine eriklassis.

11.3.2. Tulenevalt vajaliku toe mahust on võimalik õpilasele pakkuda kooli poolt määratud üldist tuge või koolivälise nõustamismeeskonna poolt määratud tõhustatud või erituge.

11.4. Kooli poolt määratud üldine tugi

11.4.1. Üldise toe vajaduse selgitab välja ja sekkumisi rakendab kool. Üldine tugi on õpetaja pakutav individuaalne lisajuhendamine, tugispetsialistide teenus ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamine individuaalselt või rühmas.

11.4.2. Kui õpilasel ilmneb mahajäämus õppetöös ja/või ajutised raskused õpitulemuste saavutamisel, kohandavad klassi- või aineõpetajad õpet õpilase individuaalsest vajadusest ja võimetest lähtuvalt ning fikseerivad kohandused õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

11.4.3. Õppe kohandamine on:

- (a) Õpilase täiendav pedagoogiline juhendamine ja õpetuse individualiseerimine klassiga koos töötades. Selleks võib õpetaja teha õpetamisel järgmisi muudatusi:
  - täiendav tööjuhendite selgitamine;
  - erinevate raskusastmetega ülesannete andmine;
  - õppematerjali kohandamine;
  - taju ja mälu toetavate abimaterjalide koostamine;

- tööde täitmise käigus juhendamine;
- tööde sooritamiseks lisaaja võimaldamine.

(b) Individuaalne lisaõpe ja tugi õppetundide väliselt kui individuaalsest juhendamisest ainetundides ei piisa.

11.4.4. Kõikidel aineõpetajatel on konsultatsioonide ajad ja individuaalse õpiabi ajad, millest teavitatakse nii õpilasi kui vanemaid.

11.4.5. Kui õpetaja märkab, et tema osutatud õpetuse individualiseerimine tunnis ja tunniväline lisatöö ei anna oodatud tulemust, pöördub ta edasise toe korraldamiseks tugikeskuse juhi poole.

11.4.6. Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart

(a) Kui õpilasel ilmneb vajadus saada õppetöös teistest oluliselt erinevat juhendamist või õpimeetodeid, on vaja avada üldise toe osutamiseks tema individuaalse arengu jälgimise kaart. Kaarti kantakse kooli poolt läbi viidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, testimise ja uuringute tulemused, õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, rakendatud tugi ja teenused ning hinnang nende tulemuslikkusele. Kaardi avab, teeb sissekanded ja vastutab selle täitmise eest klassijuhataja või -õpetaja. Kaardi täitmist ning soovituste sõnastamist suunab ja juhendab tugikeskuse juht.

(b) Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja lapsevanema kirjalikul nõusolekul tõhustatud tuge või erituge.

11.5. Koolivälise nõustamismeeskonna poolt soovitatud tugi

(1) Tõhustatud tugi määratakse õpilasele, kellel on püsiv õpiraskus, psüühika- või käitumishäire või muu terviseseisund või puue, mille tõttu vajab ta kas õpet eriklassis või pidevat tugispetsialisti teenust koos vähemalt ühega järgnevatest:

- (a) individuaalne õppekava;
- (b) osaajaga õpe rühmas või individuaalselt;
- (c) pidev individuaalne tugi klassis toimuva õppetöö ajal.

(2) Eritugi määratakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti, meele- või liitpuudest vajab õppes osalemiseks

- (a) puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat ja -vahendeid;
- (b) pidevat tugispetsialisti teenust;
- (c) osaajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

11.6. Tugimeetmete valik ja rakendamine

11.6.1. Individuaalne õppekava. Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul, kui:

- (a) Õpiabi toetab ainealaste õpiraskustega ja välja kujunemata õpioskustega ning suulise ja/või kirjaliku kõne probleemidega õpilasi, kellel vaatamata klassi- ja aineõpetaja abile, õppe diferentseerimisele ja individualiseerimisele on püsivad raskused õpitulemuste saavutamisel. Õpilane osaleb lisaks klassis õpetaja poolt pakutavale abile tugispetsialisti või õpiabialase täiendkoolituse läbinud õpetaja poolt organiseeritud individuaal- või rühmatunni tegevustes.
- (b) Õpiabi vajavad õpilased:
- kellel esineb mahajäämus suulise ja/või kirjaliku kõne arengus;
  - kellel esineb mahajäämus matemaatika valdkond;
  - kellel on puudujäägid tunnetusprotsesside arengus: taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine;
  - kellel esinevad emotsionaalsed ja/või käitumiseraskused.
- (c) Rühma moodustamisel võetakse arvesse õpilase erivajaduse iseloomu, aineõpetajate ja tugispetsialistide arvamust, tugikeskuse juhi ja/või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi (PGS § 26 lg 5).
- (d) Õpiabirühma töös osalemiseks:
- avab klassijuhataja või -õpetaja õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaardi, teeb sellesse esmased sissekanded ja lisab põhjendatud soovitusi rühmatööks;
  - annab lapsevanem nõusoleku.
- (e) Õpiabitundide tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna ja aineõpetajate poolt vähemalt kord poolaastas ning tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

11.6.7. Õpe tasemerühmas

- (a) Tasemerühm on ühes klassis või paralleelklassis konkreetsetes õppeaines õppetöö läbiviimiseks õpilaste teadmiste ja oskuste taseme alusel moodustatud rühm, eesmärgiga tõhusamalt korraldada ja läbi viia õpilastele võimete kohast õpet. Õpet temporerühmas viib läbi klassi- või aineõpetaja. Tasemerühm moodustatakse üldjuhul üheks õppeaastaks.

11.6.8. Eriklassi moodustamine

- (a) Tõhustatud ja erituge vajavatele õpilastele võib kool moodustada õppetöö läbiviimiseks ja vajaliku toe pakkumiseks eriklasse. Eriklasside moodustamisel arvestatakse erivajaduse iseloomu ning tugikeskuse juhi ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

11.7. Erisused tasemetööde ja põhikooli lõpueksamite sooritamisel

11.7.1. Tasemetööde sooritamine

- (a) Tasemetöö korralduses ja/või sooritamise viisis võidakse teha õpilase erivajaduse tõttu tema jaoks muudatusi. Kooli direktor saab võimaldada õpilasele tasemetöö sooritamiseks eritingimusi, kui õpilane on võimeline

saavutama ettenähtud õpitulemusi klassikaaslastega võrdväärset tasemel, kuid vajab selleks oma erivajadusest tulenevalt kauem aega, teistsugust töövormi vms.

- (b) Kooli direktori otsusel õpilasele võimaldatud eritingimused tuleb kanda eksamite infosüsteemi nelja tööpäeva jooksul peale tasemetöö toimumist vastavalt sellele, kuidas reaalselt eritingimusi rakendati.
- (c) Lihtsustatud õppekava järgi õppiv õpilane tasemetöid sooritama ei pea.

11.7.2. Põhikooli lõpueksamite sooritamine

- (a) Haridusliku erivajadusega (HEV) õppija eksamid peaksid toimuma sarnases vormis ja tingimustel, nagu on toimunud ka tema õppetöö koolis. Üldjuhul võimaldataksegi eksamineerimiseks eritingimusi õpilasele, kes on haridusliku erivajaduse tõttu toetatud ka igapäevases õppetöös ning kelle erivajaduse olemasolu kohta on märge Eesti Hariduse Infosüsteemis.
- (b) Haridusliku erivajadusega õpilasel on põhikoolis lõpueksamite sooritamiseks neli võimalust:
  - ühtsete põhikooli lõpueksamite sooritamine võrdväärset teistega;
  - ühtsete põhikooli lõpueksamite sooritamine eritingimustel;
  - koolieksami sooritamine, kui nõustamiskomisjoni soovitusel on antud aines vähendatud taotletavaid õpitulemusi;
  - koolieksamite sooritamine, kui õpilane õpib lihtsustatud õppekava järgi (eesti keel, matemaatika, kooli poolt määratud valikeksam).

12. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

- 12.1. Koolis töötab karjäärikoordinaator, kes korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, - info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse, vajaduspõhise korralduse.
- 12.2. Karjääriteenuste korraldus
  - (a) Karjääriteenust käsitletakse läbiva teemana „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” nii aineõppes kui ka projektipõhiselt.
  - (b) Tegevused ja teemad kavandatakse kooli üldtööplaanis, klassijuhatajate ja karjäärinõustaja töökavades, karjääriõpetuse töökavas ning erinevate õppeainete ainekavades.
- 12.3. Karjääriõppe eesmärgid
  - (a) aidata õpilastel arendada teadlikkust iseendast;
  - (b) anda teavet muutuvast töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest;
  - (c) kujundada hoiakuid ja toimetulekuuskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.
- 12.4. Karjääriteenuse kaudu aidatakse õpilasel saada tuge, kui õpilane vajab abi või nõu

- (a) suuna või valikainete valikul;
- (b) oma tuleviku ja karjääri planeerimisel;
- (c) kui õpilane kahtleb oma valitud suuna sobivuses;
- (d) oma õpingute ühildamisel õppekavavälise tegevusega;
- (e) individuaalsel õppekaval õppimise ja individuaalse õppekava taotlemise kohta;
- (f) õppekavavälise tegevuse või õppimise otsimise kohta;
- (g) eneseanalüüsi koostamisel;
- (h) vestlusteks valmistumisel gümnaasiumisse astumiseks.

12.5. Karjääriõppe korralduskava prioriteedid

- (a) keskenduda karjääriõppe terviklikkuse saavutamisele;
- (b) parandada karjääriõppe kvaliteeti;
- (c) suurendada õpilaste huvi oma karjäärrikujundamisega seotud teemade vastu;
- (d) püüda pakkuda õpilastele valikuvõimalusi osaleda erinevates karjääriplaneerimist toetavates tegevustes.

12.6. Tegevused

- (a) karjäär ja elukestev õpe läbiva teemana ainetundides;
- (b) teemakohased loengud;
- (c) karjääriteemalised õpitoad;
- (d) õppekäigud ettevõtetesse;
- (e) karjääriinfonurk õppekirjanduse kogu ruumides;
- (f) karjääriinfo stend;
- (g) õpilasalgatused;
- (h) võimete ja muud kutsesobivustestid;
- (i) tegevuse kajastamine kooli veebilehel ja koolilehes;
- (j) õpilaslaad;
- (k) kohtumised erinevate ametite esindajatega;
- (l) personaalne ja grupinõustamine;
- (m) mõttekojad lastevanematele ja õpetajatele

13. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- 13.1. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korralduse aluseks on „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus“ § 55 ja Põhikooli riiklik õppekava § 16.
- 13.2. Põhikool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.

hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi või poolaasta algul.

- 13.3. Õpilasel ja vanemal on õigus saada koolist teavet ja selgitusi koolikorralduse ning õpilase õiguste ja kohustuste kohta ning juhendamist ja nõustamist õppetööd käsitlevates küsimustes. Vanemate ja õpilaste järjepideva informeerimise otstarbeks on Põlva Kool lülitunud Stuudiumi, kust kõik õpilased ja lapsevanemad saavad pidevat teavet õpilase õpitulemuste ja käitumise kohta. Paremat kontakti kooli ja kodu vahel aitab hoida samuti Stuudiumi klassifoorum.
- 13.4. Õpilaste õigused ja kohustused sätestab Põlva Kooli kodukord, mis baseerub õigussätetele. Kooli kodukord on avalikustatud kooli veebilehel.
- 13.5. Trimestrite jooksul läbivatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitavad õpilast nii klassijuhataja kui ka aineõpetajad iga uue trimestri algul. Planeeritavatest üritustest ja muudest ettevõtmistest annab õpilasele ja lapsevanemale ülevaate kooli veebilehel olev üldtööplaan, mida pidevalt korrigeeritakse.
- 13.6. Vähemalt kord aastas korraldatakse koolis lastevanemate üldkoosolekud ning klassikoosolekud.
- 13.7. Olulisel kohal on arenguvestlused õpilase, õpilase ja lapsevanemaga. Arenguvestlus korraldatakse õpilase arengu toetamiseks, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengueesmärkides.
- 13.8. Lisaks sellele korraldab kool õpilaste ja lapsevanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tagab õpilastele karjääriõpetuse ja individuaalvestluste kaudu karjääriteenuste kättesaadavuse.

14. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- 14.1. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise aluseks on õppekava väljundipõhisus. Õpetamise aluseks ei ole õppesisu vaid õpitulemused. Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üldpädevused ning valdkonna- ja ainepädevused oleksid saavutatud.
- 14.2. Õpetaja koostab töökava mitte õpikust lähtuvalt, vaid õpitulemustest lähtuvalt. Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on kirjeldada taotletavate õpitulemusteni jõudmist. Planeerib ära, kuidas toimub lõpptulemuse hindamine. Olenevalt ainekavast võib olla erinevaid variante (mitte ainult kontrolltöö). Oma aine hindamise viisi selgitab õpetaja õppeaasta algul nii õpilastele kui ka lapsevanematele.
- 14.3. Töökava on tegevuskava, mis kajastab õpitulemusi, ajakulu, õppe sisu ja õppetegevusi.
- 14.4. Kooli ainekava ja isikliku töökava alusel kavandab õpetaja eelnevalt iga õppetunni kava. Vorm, kuidas õpetaja õppetunni kava koostab, on õpetaja valida.
- 14.5. Algajaid õpetajaid abistavad töökavade ja tunnikavade koostamisel juhtkonna poolt määratud mentorid.

- 14.6. Tagamaks õppekava rakendumise, üldpädevuste kujunemise ning lõimingu, viiakse Põlva Koolis läbi projekte. Läbi erinevate projektide seostatakse eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning õpetatakse neid oskusi realses elus rakendama.
- 14.7. Peale projekti toimumist viiakse läbi selle tulemuste analüüs lähtuvalt püstitatud eesmärkidest (määratletakse tulemuste ja protsessi tugevused ja nõrkused) ning kavandatakse parendustegevused edaspidiseks.

15. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- 15.1. Kooli õppekava kinnitab direktor.
- 15.2. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Rakendussätted

(10) Kooli õppekava ja õppekorraldus viiakse § 1 lõigetega 6–9, § 4 lõike 4 punktiga 7 ja lõikega 7, § 14 lõike 3 punktidega 1 ja 5 ning lõikega 4, § 15 lõigetega 3–32, 34 ja 5, § 16 lõikega 3, § 18 lõikega 1, § 20 lõikega 2, § 24 lõike 6 punktidega 1 ja 2, lõigetega 7 ja 8 ning määruse lisadega kooskõlla hiljemalt 1. septembriks 2024. a.

(11) Kooli õppekava viiakse määruse § 15 lõikega 33 ja lisaga 1 kooskõlla hiljemalt 1. septembriks 2023. a

Põlva Kooli õppekava jõustub 01.09.2023